

Flora- en faunaquickscan aan de Postweg 50 te De Glind

In opdracht van:

Dhr. Van Mourik

Oktober 2019

Flora- en faunaquickscan Postweg 50 te De Glind

Colofon:

Opdrachtgever: Dhr. Van Mourik
Tekst en foto's: J.H.S. Rijdsdijk MSc
Rapportkenmerk: R19033-02
Status rapport: Definitief
Datum: 30-10-2019

Contact: Natuurkompas Ecologisch onderzoek & advies
Ugchelseweg 86
7339 CL Ugchelen
06-15383223
info@natuurkompas.nl
www.natuurkompas.nl

© Natuurkompas. Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitzonderingen door de wet gesteld, mag zonder schriftelijke toestemming van de rechthebbenden niets uit dit document worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, digitale reproductie of anderszins noch mag het zonder toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd

Natuurkompas is niet verantwoordelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Natuurkompas. De opdrachtgever vrijwaart Natuurkompas voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoudsopgave

1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel.....	3
1.3	Leeswijzer	3
2	Beleidskader	4
2.1	Inleiding Wet natuurbescherming.....	4
2.2	Soortbescherming.....	4
2.3	Gebiedsbescherming	5
3	Plangebied en werkzaamheden	7
3.1	Beschrijving plangebied.....	7
3.2	Geplande werkzaamheden	9
4	Werkwijze.....	10
5	Resultaten en effectbeoordeling.....	11
5.1	Vaatplanten.....	11
5.2	Grondgebonden zoogdieren	11
5.3	Vleermuizen.....	13
5.4	Vogels.....	15
5.5	Reptielen en amfibieën	17
5.6	Overige beschermde soorten.....	17
5.7	Samenvatting.....	18
6	Mitigatie en compensatie	19
7	Gebiedsbescherming	20
7.1	Natura 2000-gebieden	20
7.2	Storingsfactoren	21
7.3	Effectbeoordeling	21
7.4	Gelders Natuurnetwerk.....	22
8	Conclusies en aanbevelingen.....	23
8.1	Conclusies soortbescherming.....	23
8.2	Conclusies gebiedsbescherming.....	23
8.3	Aanbevelingen.....	24
	Bronnenlijst	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De heer van Mourik heeft, bij monde van dhr. Top, bij de gemeente Barneveld een verzoek ingediend tot een bestemmingsplanwijziging voor het perceel Postweg 50/54 te De Glind. Het voornemen is om de agrarische opstallen op het perceel van Postweg 50 te slopen en twee nieuwe schuren te realiseren. De sloopmeters worden geregistreerd. Het bouwblok wordt vervolgens gesplitst, waarbij de bestemming wordt gewijzigd van 'Agrarisch' naar 'Wonen'. De agrarische bedrijfswoning wordt dan omgezet naar een reguliere burgerwoning.

De gemeente Barneveld heeft het verzoek intern ter advisering uitgezet. Voor het aspect ecologie is aangegeven dat er onder andere een noodzaak bestaat tot het uitvoeren van een flora- en faunaquickscan.

De Wet natuurbescherming schrijft voor dat in dergelijke gevallen de (mogelijke) effecten op beschermde dier- en plantensoorten in kaart moeten worden gebracht. Om dit in kaart te brengen moet een flora- en faunaquickscan worden uitgevoerd. In deze quickscan moet worden aangetoond dat de voorgenomen sloop en nieuwbouw niet leidt tot negatieve effecten op onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten. Indien dit niet uit te sluiten is, moet mogelijk nader onderzoek plaatsvinden, mitigerende (verzachtende) maatregelen getroffen worden en/of eventueel een ontheffing van de Wet natuurbescherming aangevraagd worden.

Ecologisch onderzoek en adviesbureau Natuurkompas is door dhr. Van Mourik gevraagd een flora- en faunaquickscan uit te voeren voor de locatie aan de Postweg 50 om de effecten van de sloop en nieuwbouw op eventuele aanwezige beschermde dier- en plantensoorten in kaart te brengen. Er wordt hierbij ingegaan op het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. Voorliggende flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een gebiedsanalyse, beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten en een biotoopinschatting die is gemaakt tijdens een verkennend veldonderzoek.

1.2 Doel

Deze flora- en faunaquickscan geeft antwoord op de volgende vragen:

- Welke onder de Wet natuurbescherming beschermde dier- en plantensoorten komen (mogelijk) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kunnen deze soorten ondervinden door de ingreep?
- Is er als gevolg van de voorgenomen plannen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Is nader onderzoek noodzakelijk?
- Is het treffen van mitigerende maatregelen noodzakelijk?
- Is een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming noodzakelijk?

1.3 Leeswijzer

Deze rapportage is ingedeeld in verschillende hoofdstukken. In hoofdstuk 2 wordt het juridisch kader, de Wet natuurbescherming, toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de ligging van het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden doorgenomen, waarna in hoofdstuk 4 de werkwijze wordt toegelicht. In hoofdstuk 5 worden de resultaten van de flora- en faunaquickscan beschreven en worden de effecten van de voorgenomen ingreep bepaald. In hoofdstuk 6 worden mitigerende en compenserende maatregelen besproken die getroffen moet worden naar aanleiding van de bevindingen. De toetsing wordt afgesloten met een conclusie in hoofdstuk 7. Eventuele relevante (verspreidings)literatuur is opgenomen in een literatuurlijst.

2 Beleidskader

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op voor de voorgenomen ingreep relevante natuurwetgeving en het natuur- en soortenbeleid van de diverse overheden. In deze rapportage wordt ingegaan op hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming. In dit hoofdstuk is de soortbescherming vastgelegd. Daarnaast wordt kort het beleidskader voor gebiedsbescherming geschetst.

2.1 Inleiding Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en voegt drie 'oude' natuurwetten samen: de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. Het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming is de bescherming en ontwikkeling van de natuur, mede vanwege de intrinsieke waarde, en het behouden en herstellen van de biologische diversiteit.

Op termijn gaat de Wet natuurbescherming op in de Omgevingswet. De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. De uitwerking van de Wet natuurbescherming is vastgelegd in de Regeling Natuurbescherming en het Besluit Natuurbescherming. De Provincie Gelderland, waar dit project plaatsvindt, heeft de volgende relevante verordeningen en regelingen voor natuurbescherming vastgesteld:

- Omgevingsverordening Gelderland
- Omgevingsvisie Gelderland

De Wet natuurbescherming kent naast de algemene zorgplicht (artikel 1.11) nog drie hoofdstukken die van belang zijn voor ruimtelijke ingrepen. Dit betreft hoofdstuk 2 (Natura 2000-gebieden), hoofdstuk 3 (Soorten) en hoofdstuk 4 (Houtopstanden).

2.2 Soortbescherming

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) kent een apart hoofdstuk waarin de soortbescherming is vastgelegd. De Wnb kent 4 beschermingsregimes voor soorten:

- art 3.1: bescherming van vogels die onder de Vogelrichtlijn vallen – dit zijn alle vogels;
- art 3.5: bescherming van dieren en planten die in de bijlage IV van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn – ook wel 'strikt beschermde soorten' genoemd;
- art 3.10: bescherming van soorten die worden genoemd in bijlage A en B van de Wet natuurbescherming - dit zijn deels meer algemene soorten die enkel nationaal beschermd worden en geen bescherming genieten onder Europese regelgeving.
- Algemene zorgplicht zoals verwoord in artikel 1.11.

In de genoemde artikelen is bepaald voor welke handelingen een vrijstelling kan worden verleend van de tevens in dat artikel genoemde verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen uit de Wnb zijn (iets) anders geformuleerd dan de verbodsbepalingen uit de Ffwet. De verbodsbepalingen komen er kortweg op neer dat vogels en andere beschermde soorten niet (opzettelijk) gedood of opzettelijk verstoord mogen worden en dat nesten/voortplantingsplaatsen en rustplaatsen niet beschadigd of vernield mogen worden. Planten mogen niet worden geplukt of vernield. Voor vogels geldt daarbij dat nesten niet weggenomen mogen worden¹.

Daarnaast is de lijst met beschermde soorten gewijzigd: naast de overgehevelde en toegevoegde soorten (vaatplanten, vlinders) is er een groot aantal soorten dat geen beschermde status meer heeft in de Wnb. Dit betreffen voornamelijk vaatplanten en vissen.

¹ De term jaarrond beschermde nesten (met een verdeling in 5 categorieën) is niet in de wet genoemd. De verwachting is wel dat uitwerking van dit onderwerp door provincies gevolgd gaat worden.

Ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden

Artikelen 3.3, 3.8 en 3.11 van de Wnb bevatten de ontheffings- en vrijstellingsmogelijkheden van de genoemde verboden. Voor soorten van de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn kan alleen vrijstelling worden verleend op basis van de in deze richtlijnen genoemde belangen (bijvoorbeeld openbare veiligheid of ter bescherming van flora en fauna). Onder de Wnb zal voor deze soorten een ontheffingsplicht gaan gelden, behalve als het bevoegd gezag, de Provincie of ministerie van LNV, door middel van een zogenoemde vrijstelling anders besluit. De bevoegdheid voor het verlenen van een ontheffing of vrijstelling wordt overgeheveld naar de provincie².

Voor de 'andere soorten' van artikel 3.10 kunnen provincies en het ministerie van LNV een algemene vrijstelling van de vergunningplicht vaststellen middels een verordening. Provincie Gelderland heeft in januari 2017 de provinciale verordening en vrijstelling gepubliceerd. Voor ruimtelijke ingrepen geldt hierdoor een vrijstelling van de ontheffingsplicht voor een aantal meer algemeen voorkomende soorten zoogdieren en amfibieën in geval van ruimtelijke ontwikkeling. Deze soorten stonden voorheen op tabel 1 van de Flora- en faunawet.

Zorgplicht soortenbescherming

Voor alle planten en dieren (dus ook voor soorten die niet zijn opgenomen in de Wnb) geldt de algemene zorgplicht conform Wnb art. 1.11. Deze plicht houdt in dat een ieder 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Veelal komt de zorgplicht erop neer dat tijdens werkzaamheden negatieve effecten op planten en dieren zoveel mogelijk moet worden voorkomen en dat bij de inrichting aandacht moet worden besteed aan de realisatie van geschikt habitat voor plant en dier.

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen effecten mogen optreden, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat de verstoring en eventueel lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 Gebiedsbescherming

Bescherming van gebieden verloopt over twee sporen, namelijk via de Wnb voor Natura 2000-gebieden en via een planologisch beschermingsregime voor het Natuurnetwerk Nederland, de voormalige EHS (hierna: NNN). Hieronder worden beide beknopt toegelicht.

Natura 2000

Hoofdstuk 2 van de Wnb richt zich op de gebieden die zijn aangewezen op basis van de Vogel- en Habitatrichtlijn. Met deze Europese richtlijnen worden habitats en soorten van Europees belang beschermd. Deze gebieden staan bekend als Natura 2000-gebieden. Naast beschermde Natura 2000-gebieden was er vroeger ook sprake van Beschermde Natuurmonumenten. Deze zijn niet meer als zodanig beschermd en zijn, indien zij niet zijn opgenomen in een Natura 2000-gebied, al dan niet onder het NNN geschaard en als zodanig planologisch beschermd.

Om schade aan de natuurwaarden waarvoor Natura 2000-gebieden zijn aangewezen (of momenteel nog zijn aangemeld), te voorkomen, bepaalt de Wnb dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op opstandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden niet mogen plaatsvinden zonder vergunning (conform artikelen 2.7, 2.8 en 2.9 van de Wnb). In Aanwijzingsbesluiten wordt door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de bescherming van de Natura 2000-gebieden juridisch vastgelegd. Centraal in de Aanwijzingsbesluiten staan de instandhoudingsdoelstellingen ten

² Met uitzondering van een aantal in art 1.3 van Wet natuurbescherming genoemde projecten (van nationaal belang).

aanzien van leefgebieden, natuurlijke habitats en populaties van in het wild levende plant- en diersoorten, waarvoor het betreffende gebied is aangewezen.

De instandhoudingsdoelstellingen ofwel Natura 2000-doelen, geven een concretisering van de hoofddoelstelling van het Natura 2000-netwerk voor Nederland. Instandhoudingsdoelstellingen zijn gericht op het in gunstige staat van instandhouding brengen of houden van habitattypen en soorten. In de Natura 2000-beheerplannen wordt aangegeven hoe de beheerders deze doelen willen realiseren.

Het aanwijzingsbesluit definieert naast de instandhoudingsdoelstellingen de precieze omvang en begrenzing van het aangewezen gebied. Provincies en Rijksoverheid zijn verantwoordelijk voor de realisatie van maatregelen om de instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Aanwijzingsbesluiten hebben een onbepaalde looptijd en worden vastgesteld door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit).

Niet enkel activiteiten binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied kunnen invloed hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de waarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt 'externe werking' genoemd. Externe werking treedt op wanneer er, ongeacht de locatie, een effectgebied ontstaat als gevolg van het optreden van ruimtelijke overlap tussen een invloedgebied van een instandhoudingsdoelstelling en een invloedgebied van een activiteit die plaatsvindt buiten een Natura 2000-gebied en waarvoor de instandhoudingsdoelstelling gevoelig is. Voor de vergunningverlening betekent dat ook voor activiteiten buiten het gebied getoetst moeten worden in het kader van de Wnb.

Natuurnetwerk Nederland

Met het oog op artikel 1.12, lid 1 van de Wnb draagt de provincie Gelderland zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, het NNN. De provincie wijst daartoe gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Deze gebieden zijn begrensd met een zogenoemde groene contour. Ruimtelijke ontwikkelingen binnen deze groene contour zijn in principe niet toegestaan zodra deze een significant negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN hebben. Dit wordt geborgd door het planologische beschermingsregime 'nee, tenzij'. Indien er sprake is van significant negatieve effecten, kan de voorgenomen ontwikkeling geen doorgang vinden, tenzij deze voldoet aan enkele randvoorwaarden:

- De ontwikkeling moet van groot openbaar belang zijn;
- Er zijn geen reële alternatieven aanwezig;
- Negatieve effecten worden zoveel mogelijk beperkt.

Wanneer een ruimtelijke ontwikkeling onder bovengenoemde voorwaarden wordt toegestaan, moeten de verloren gegane natuurwaarden worden gecompenseerd. Dit principe staat bekend als natuurcompensatie. De provincie verleent pas medewerking aan een ontwikkeling wanneer ook aan de vereisten van het compensatiebeleid wordt voldaan.

3 Plangebied en werkzaamheden

3.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen aan de Postweg 50 te De Glind, in het buitengebied van de gemeente Barneveld, in de provincie Gelderland. De Glind ligt ten westen van Barneveld, ten noorden van Scherpenzeel, ten oosten van Leusden en ten zuiden van Nijkerk. De Glind ligt in de Gelderse Vallei. De directe omgeving van De Glind wordt gekenmerkt door open agrarisch gebied, afgewisseld met kleine bosgebieden.

Afbeelding 3.1: Boven: globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Onder: luchtfoto met ligging van het plangebied (rood omlijnd). Luchtfoto: Nationale Risicokaart, bewerking Natuurkompas, 2019.

Het plangebied is gelegen in het buitengebied van De Glind en wordt in het noorden en oosten begrensd door agrarisch grasland. In het zuiden grenst het plangebied aan de Postwegweg, met aan de overzijde een bomensingel en agrarisch grasland. In het westen grenst het plangebied aan het erf van Postweg 54.

Wanneer in voorliggende rapportage over het plangebied wordt gesproken, wordt over het volledige perceel gesproken (zie de rode grenslijnen in afbeelding 3.1). In de huidige situatie is het plangebied grotendeels bebouwd. Er staan een woning (blijft behouden), twee varkensstallen en een klein houten schuurtje dat dienst doet als huisdiervverblijf. Aan de voorzijde van de te behouden woning is een tuin aanwezig. Rondom het huisdiervverblijf is een kleine weide aanwezig. Het overige deel van het plangebied is verhard of bestaat uit agrarisch grasland. In onderstaande foto's (afbeelding 3.2) wordt een impressie van het plangebied gegeven ten tijde van het veldbezoek.

Afbeelding 3.2: Impressie van het plangebied, van linksboven naar rechtsonder: De zuidelijke varkensstal, de weide ten oosten van de varkensstallen, de noordelijke varkensstal en het huisdiervverblijf naast de zuidelijke varkensstal. Foto's Natuurkompas, 2019.

3.2 Geplande werkzaamheden

De voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het slopen van de twee varkensstallen. Na sloop worden twee kleinere opstallen gerealiseerd op de vrijgekomen locatie. In afbeelding 3.3 is een impressie van de huidige en toekomstige situatie gegeven.

Afbeelding 3.3: Links: huidige inrichting van het erf. Rechts: Schematische weergave van de toekomstige situatie. Bron: Graveland Bouwontwerp, 2019.

4 Werkwijze

De flora- en faunaquickscan is gebaseerd op een habitatschatting. Met behulp van atlasgegevens van onder andere de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992), De Amfibieën en Reptielen van Nederland (Creemers *et al.*, 2009), Atlas van de Nederlandse Vleermuizen (Limpens *et al.*, 1997) en verschillende websites met verspreidingsgegevens en overige informatie (www.ravon.nl, www.zoogdiervereniging.nl en www.verspreidingsatlas.nl) is op voorhand ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

Op 15 oktober 2019 heeft Natuurkompas het plangebied en de directe omgeving bezocht voor een flora- en faunaquickscan. Ten tijde van het veldbezoek was het bewolkt, droog, lag de temperatuur rond de 14° C. en stond er een lichte wind. Doel van de quickscan is om een indruk te krijgen van de aanwezige habitats en deze te beoordelen op hun geschiktheid voor beschermde dier- en plantensoorten. Ook is er gekeken naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten en dieren. Met betrekking tot zoogdieren is speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, prooiresten en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Vanwege het eenmalige karakter geeft het veldbezoek slechts een globaal beeld van de aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname. Het veldbezoek heeft daarmee nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie. Zowel het tijdstip (buiten het actieve dagdeel van diverse diergroepen als vleermuizen en uilen) als het eenmalige karakter is hiervoor niet toereikend.

5 Resultaten en effectbeoordeling

In het kader van de Wet natuurbescherming moet er getoetst worden of er bij een ruimtelijke ingreep mogelijk negatieve effecten op beschermde plant- en diersoorten plaatsvinden. De voorgenomen plannen zouden kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. In dit hoofdstuk wordt besproken welke beschermde soorten (mogelijk) voorkomen in het plangebied en welke effecten zij ondervinden van de voorgenomen ingreep.

5.1 Vaatplanten

Uit de verspreidingsgegevens zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn alleen algemene plantensoorten zoals straatgras (*Poa annua*), Engels raaigras (*Lolium perenne*), smalle weegbree (*Plantago lanceolata*) en duizendblad (*Achillea millefolium*), waargenomen. Beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht.

Beschermde plantensoorten zijn over het algemeen kritisch qua biotoop en komen overwegend voor in arme tot matig voedselrijke milieus. Het plangebied is ofwel verhard en bebouwd ofwel bestaat uit een voedselrijk agrarisch grasland dat is ingezaaid met een commercieel grasmengsel. De kruidige vegetatie is kenmerkend voor een verstoord en voedselrijk milieu. Geschikt biotoop voor beschermde plantensoorten ontbreekt.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde plantensoorten voorkomen binnen het plangebied zijn negatieve effecten beschermde plantensoorten op voorhand uit te sluiten.

5.2 Grondgebonden zoogdieren

Volgens de verspreidingsgegevens van ondermeer de Atlas van Nederlandse Zoogdieren (Broekhuizen *et al.*, 1992) en www.verspreidingsatlas.nl komen er in de omgeving van het plangebied algemeen voorkomende soorten voor als de egel (*Erinaceus erinaceus*), mol (*Talpa europaea*), ree (*Capreolus capreolus*) en konijn (*Oryctolagus cuniculus*). Daarnaast zijn er ook waarnemingen bekend van de strikt beschermde bunzing (*Mustela putorius*), das (*Meles meles*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*) en wezel (*Mustela nivalis*). Mogelijk komt ook de hermelijn voor in de omgeving van het plangebied. Deze kleine marterachtige is, evenals de wezel en bunzing, moeilijk waar te nemen en in verhouding tot de meeste andere zoogdiersoorten is er weinig bekend over de verspreiding en trend van deze soort.

Alle genoemde soorten vallen onder art. 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor algemeen voorkomende soorten als de egel, mol, ree en konijn geldt binnen de provincie Gelderland een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor bunzing, das, hermelijn, eekhoorn en wezel is geen vrijstelling afgegeven.

Tijdens het veldbezoek is het plangebied nauwkeurig geïnspecteerd op aanwezigheid van graafsporen, pootafdrukken, uitwerpselen en prooiresten. Deze zijn niet aangetroffen.

Verspreiding

Binnen het plangebied zijn enkele ruigere delen aanwezig. Dit betreft de voortuin van de bestaande woning. Het erf zelf is grotendeels verhard of bebouwd. Ter plaatse van de te slopen stallen zijn ruigtes afwezig. Wel is een dierenweide aanwezig. Hier lopen enkele wallabies. De weide is vrijwel volledig kaal, ruigten ontbreken. Door de aanwezigheid van ruigtes binnen het plangebied is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van diverse grondgebonden zoogdiersoorten niet op voorhand uit te sluiten.

Bunzing

De bunzing komt voor in allerlei verschillende landschapstypen. De soort heeft echter een voorkeur voor kleinschalig landschap met voldoende schuilmogelijkheden en water in de buurt. Dit kunnen oeverbegroeiingen, droge sloten, heggen, houtwallen, bosranden en akkerranden zijn, maar ook meer waterrijke gebieden zoals rietvelden of moerasgebieden. Daarnaast komt de bunzing ook voor in vrij open terreinen, zoals weidegebieden met sloten. Vooral in de winter komt de bunzing ook wel in de buurt van boerderijen voor: daar kunnen ze tussen stobalen en op hooizolders warm blijven, en muizen en ratten bemachtigen.

Als verblijfplaats kan een bunzing gebruik maken van oude hopen van konijn, mol, vos en das. Verblijfplaatsen worden echter ook aangetroffen onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. In de winter worden schuilplaatsen gemaakt op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. Soms graaft de bunzing ook zelf een hol (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de bunzing aangetroffen. Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied. Het is echter niet uitgesloten dat de bunzing binnen het plangebied voorkomt. Het betreft in dat geval foeragerende en zwervende dieren. Door het ontbreken van oude hopen en hooi- en stobalen is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de bunzing uitgesloten.

Das

Dassen maken hun grote en opvallende hopen vaak op droge en zandige plaatsen. Ze maken daarnaast gebruik van vaste looproutes die worden gemarkeerd met uitwerpselen (www.zoogdiervereniging.nl). Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (wissels, burchten, snuitputjes, mestputjes) aangetroffen van dassen. Gezien het karakter van het plangebied (grotendeels verhard terrein of anderszins tuin) wordt de soort ook niet verwacht. De aanwezigheid van de das in het plangebied is uit te sluiten.

Eekhoorn

De eekhoorn komt voornamelijk voor in opgaand naaldbos, en oud en gemengd bos met veel naaldbos. Hier foerageert de soort op eikels en dennenkegels (www.zoogdiervereniging.nl). In het plangebied zijn geen geschikte voedselbomen aanwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van de eekhoorn uitgesloten.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, van open plekken in bossen en houtwallen tot duinen, akkers en vochtig terrein. De enige voorwaarde is dat er voldoende dekking aanwezig is. De soort is dan ook aanwezig in heel het vasteland van Nederland en op Texel. De hermelijn leeft in een hol, meestal een oud mollennest of konijnenhol, en verplaatst zich over het algemeen langs lijnvormige elementen die dekking bieden zoals heggen, muurtjes en langs oevers. Ook maakt de soort hierbij geregeld gebruik van hopen van andere dieren. Een hol of gang moet een doorsnede hebben van vijf centimeter (www.zoogdiervereniging.nl).

Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied, dekking is afwezig. Binnen het plangebied zijn wel enkele ruigtes aanwezig. Dit betreft de voortuin van de bestaande woning. Hierdoor is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de hermelijn niet op voorhand uit te sluiten.

Wezel

De wezel leeft bij voorkeur in open, droog natuur- en cultuurlandschap. De soort wordt aangetroffen in veel verschillende biotopen zoals bossen, duinen, wei- en akkerlanden. De wezel komt over het algemeen in droger gebied voor dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. De soort heeft een voorkeur voor dekking in de vorm van bijvoorbeeld bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren (www.zoogdiervereniging.nl).

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de wezel aangetroffen. Ter plaatse van de te slopen stallen ontbreekt geschikt leefgebied, dekking is afwezig. Binnen het plangebied zijn wel enkele ruigtes aanwezig. De aanwezigheid van de wezel kan daardoor niet worden uitgesloten.

Effectbeoordeling

Gezien de aanwezige habitats is de aanwezigheid van verblijfplaatsen of foerageergebied van bunzing, hermelijn en wezel niet uit te sluiten. De sloop van beide stallen heeft geen effect op deze dieren. Deze bebouwing bevat geen vaste rust- en verblijfplaatsen voor de dieren. De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de door sloop vrijgekomen grond. Dit deel heeft in de huidige situatie slechts een functie als marginaal foerageergebied (door het ontbreken van voldoende dekking). Hierdoor leidt de nieuwbouw ook niet tot een afname aan foerageergebied. In de directe omgeving is bovendien voldoende alternatief foerageergebied van gelijkwaardige of hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn daardoor uitgesloten.

5.3 Vleermuizen

Volgens de verspreidingsgegevens (Broekhuizen *et al.*, 1992; Limpens *et al.*, 1997; www.verspreidingsatlas.nl) komen in de omgeving van het plangebied soorten voor als gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*) voor. Alle vleermuissoorten vallen onder art. 3.5 van de Wet natuurbescherming en zijn daarmee strikt beschermd. Er is geen vrijstelling mogelijk.

Vleermuizen kunnen globaal opgedeeld worden in boombewonende soorten zoals de watervleermuis en gebouwbewonende soorten zoals de gewone dwergvleermuis. Er zijn ook soorten die zowel gebouwen als bomen bewonen. Er wordt onderscheid gemaakt in typen verblijfplaatsen. Er zijn bijvoorbeeld kraamverblijven, paarverblijven en winterverblijven.

Boombewonende vleermuizen

Boombewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats in holten, kieren en achter loszittende stukken schors. Binnen het plangebied zijn bomen afwezig. Hierdoor is de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van boombewonende soorten uit te sluiten. De bomen in het plangebied blijven echter behouden en zijn daarom niet nader geïnspecteerd op aanwezigheid van holten en andere mogelijke verblijfplaatsen.

Gebouwbewonende vleermuizen

Gebouwbewonende vleermuizen hebben hun verblijfplaats achter bijvoorbeeld gevelbetimmering, in spouwmuren, achter dakbeschot en achter luiken (BIJ12, 2017; Dietz *et al.*, 2011). De te slopen opstallen in het plangebied zijn daarom nauwkeurig geïnspecteerd op mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Hieronder worden de gebouwen één voor één behandeld.

Beide stallen zijn opgetrokken uit baksteen. Er is geen toegankelijke spouwmuur aanwezig. Het dak van beide stallen bestaat uit asbestplaten welke aan de binnenzijde zijn bekleed met isolatiemateriaal. Er is geen dakbeschot aanwezig. Ook gevelbetimmering ontbreekt. Daarvoor in de plaats zijn nauw aansluitende metalen stroken aangebracht. De zuidelijke stal bevat wel dakbetimmering. Deze betimmering bevat echter geen kieren van voldoende omvang, waardoor het ontbreekt aan geschikte wegkruipmogelijkheden voor vleermuizen. Beide stallen daarmee ongeschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor gebouwbewonende soorten.

Afbeelding 5.1: Boven: De nauw aansluitende metalen watersborden en overzichtsfoto van de waterschotten. Onder: nauw aansluitende dakbetimmering van de zuidelijke stal en binnenzijde van de stal. Foto's: Natuurkompas, 2019.

De overige gebouwen in het plangebied blijven behouden en zijn daarom niet nader geïnspecteerd op mogelijk aanwezige verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Met de voorgenoemde plannen zijn negatieve effecten op gebouwbewonende vleermuizen uit te sluiten.

Vaste vliegroutes

Vleermuizen staan erom bekend dat ze vaak jarenlang gebruik maken van vaste vliegroutes tussen de verblijfplaats en het foerageergebied. Hierbij volgen ze bestaande lijnvormige elementen in het landschap, zoals bomenrijen. Het behoud van dergelijke lijnvormige elementen is cruciaal voor de instandhouding van het leefgebied van vleermuizen. Binnen het plangebied zijn geen duidelijke lijnvormige elementen te onderscheiden. De aanwezigheid van vaste vliegroutes is hierdoor uit te sluiten.

Essentieel foerageergebied

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen leven van insecten. Zij foerageren daarom op plaatsen waar veel insecten aanwezig zijn. Voorbeelden van veel voorkomende foerageergebieden zijn openingen op kruinhoogte tussen bomen, boven water en in de luwte van dijken. Als een dergelijk foerageergebied van zeer groot belang is voor vleermuizen van een bepaalde verblijfplaats, kan gesproken worden van een essentieel foerageergebied. Als een dergelijk foerageergebied verloren gaat, verdwijnt de voedselvoorziening van deze vleermuizen, waardoor ze hun verblijfplaats mogelijk moeten verlaten. Het verdwijnen van het foerageergebied leidt zo tot het niet meer functioneren van de verblijfplaats. Dergelijk essentieel foerageergebied is beschermd onder de Wet natuurbescherming

Het erf en de tuin vormen geschikt foerageergebied voor verschillende vleermuissoorten. Het is echter niet te verwachten dat het plangebied essentieel foerageergebied vormt voor een populatie

vleermuizen. Het erf is namelijk grotendeels verhard en bebouwd. De niet-verharde delen bestaan daarnaast voornamelijk uit grasland. Hierdoor ontbreekt het grotendeels aan voor insecten interessante vegetatie en daarmee ook aan insecten (de voedselbron voor vleermuizen).

In de directe omgeving van het plangebied is vergelijkbaar foerageergebied aanwezig waar vleermuizen voedsel kunnen vinden. Dit betreft onder andere de tuinen van de nabijgelegen woningen in de directe omgeving en de agrarische percelen in de directe omgeving van het plangebied. Het wordt daarom niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied een essentieel foerageergebied voor vleermuizen vormt.

Effectbeoordeling

Door het ontbreken van mogelijke vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen zijn negatieve effecten op vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen uit te sluiten. Lijnvormige elementen en essentieel foerageergebied zijn afwezig binnen het plangebied, waardoor negatieve effecten op vaste vliegroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen zijn uit te sluiten.

5.4 Vogels

Alle vogelsoorten zijn tijdens het broedseizoen beschermd. De bescherming geldt vooral voor de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen. Voor de meeste vogels loopt het broedseizoen van half maart tot half juli. Er wordt in de Wet natuurbescherming echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen.

Broedseizoen

Voor een begrip als 'broedseizoen' is geen standaardperiode te hanteren. Afhankelijk van de soort en weersomstandigheden in een bepaald jaar kunnen soorten veel eerder of juist later broeden dan normaal het geval zou zijn. Dit kan zelfs per regio verschillen. Voor de wet is van belang of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. De vaak geciteerde periode 15 maart t/m 15 juli is dus slechts een indicatie. De periode januari tot begin oktober kan theoretisch door broedvogels nog gebruikt worden als een broedperiode. Voor aanvang van de werkzaamheden dient altijd op broedgevallen gecontroleerd te worden.

Jaarrond beschermde vogelsoorten

Van sommige vogelsoorten zijn de vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd. Dit houdt in dat hun nesten het hele jaar door beschermd zijn. Binnen deze categorie worden vijf subcategorieën onderscheiden:

1. Nesten die buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de steenuil (*Athena noctua*).
2. Nesten van koloniebroeders die elk jaar terugkeren om op dezelfde plaats te broeden. Deze soorten zijn zeer honkvast of zijn afhankelijk van bebouwing of specifieke biotopen. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de huismus (*Passer domesticus*).
3. Nesten van solitaire vogels die elk seizoen op dezelfde plaats broeden en afhankelijk zijn van bebouwing of honkvast zijn. Een voorbeeld van een soort die een dergelijk nest heeft is de ooievaar (*Ciconia ciconia*).
4. Vogelsoorten die elk jaar gebruik maken van hetzelfde nest en zelf nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen. Een voorbeeld van een dergelijke soort is de buizerd (*Buteo buteo*).
5. Nesten van vogels, die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar ervoor hebben gebroed of de directe omgeving ervan, maar dan wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze soorten zijn buiten het broedseizoen in principe niet beschermd, maar vragen wel extra onderzoek, omdat ze jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voorbeelden van soorten zijn de spreeuw (*Sturnus vulgaris*) en boerenzwaluw (*Hirundo rustica*).

Tijdens het veldbezoek zijn enkele algemene vogelsoorten als houtduif (*Columba palumbus*) en spreeuw (*Sturnus vulgaris*) waargenomen. In de stallen zijn daarnaast meerdere oude nesten van de boerenwaluw waargenomen. Er zijn geen sporen aangetroffen van soorten met een jaarrond beschermd nest. Het is niet uitgesloten dat de spreeuw en boerenwaluw broeden in de stallen.

Afbeelding 5.2: Resten van één van de aangetroffen nesten van de boerenwaluw. Foto: Natuurkompas, 2019.

Effectbeoordeling

Algemene broedvogelsoorten

Met de voorgenomen plannen worden twee varkensstallen gesloopt. Wanneer de sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Ook kunnen vogels worden verstoord. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. De sloop van beide stallen moet daarom buiten het broedseizoen plaatsvinden.

Spreeuw

Er broeden mogelijk meerdere koppels spreeuwen onder de daken van de varkensstallen. Met de sloop van de stallen gaan deze nestlocaties verloren. Nesten van de spreeuw zijn enkel jaarrond beschermd indien er voor de lokale populatie geen andere nestlocaties in de directe omgeving aanwezig zijn. Binnen een straal van enkele honderden meters zijn echter meerdere woningen met pannendaken aanwezig, evenals meerdere stallen, waardoor er voor de spreeuw voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig zijn. Hierdoor is er geen sprake van een jaarrond beschermingsregime voor de nesten van de spreeuw.

De nesten zijn enkel beschermd tijdens het broedseizoen. Wanneer de sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Ook kunnen vogels worden verstoord. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming.

Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. De sloop van de stallen moet daarom buiten het broedseizoen plaatsvinden.

Boerenwaluw

Er broeden mogelijk meerdere koppels boerenwaluwen in de varkensstallen. Met de sloop van de stallen gaan deze nestlocaties verloren. Nesten van de boerenwaluw zijn enkel jaarrond beschermd indien er voor de lokale populatie geen andere nestlocaties in de directe omgeving aanwezig zijn. Binnen een straal van enkele honderden meters zijn echter meerdere woningen met overstekende daken en stallen aanwezig, waardoor er voor de boerenwaluw voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig zijn. Hierdoor is er geen sprake van een jaarrond beschermingsregime voor de nesten van de boerenwaluw.

De nesten zijn enkel beschermd tijdens het broedseizoen. Wanneer de sloopwerkzaamheden plaatsvinden tijdens het broedseizoen kan dit leiden tot beschadiging en vernietiging van nesten en het doden en verwonden van jonge vogels. Ook kunnen vogels worden verstoord. Dit is een overtreding van de verbodsbepalingen van artikel 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden verkregen. De sloop van de stallen moet daarom buiten het broedseizoen plaatsvinden.

5.5 Reptielen en amfibieën

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.ravon.nl en www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend zijn van de strikt beschermde poelkikker (*Pelophyax lessonae*). Tijdens het veldbezoek zijn geen reptielen of amfibieën waargenomen. Mogelijk komen in het plangebied wel algemeen voorkomende amfibieën voor als bruine kikker (*Rana temporaria*) en pad (*Bufo bufo*). Voor deze soorten geldt echter een vrijstelling voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Poelkikker

De poelkikker is een zon- en warmteminnende soort met een voorkeur voor onbeschaduwde wateren. De oeverzone moet bij voorkeur goed begroeid zijn. Het water is vaak vrij omvangrijk of maakt deel uit van een groter complex van wateren. Het is een kritische soort, die houdt van voedselarm, schoon water. De poelkikker heeft een voorkeur voor zwak zure, stilstaande wateren in bos- en heidegebieden op de hogere zandgronden. De soort komt voor in vennen, poelen en watergangen in hoogveengebieden, en in uiterwaarden. Poelkikkers overwinteren meestal op het land en niet in het water (www.ravon.nl). Binnen het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig, open water ontbreekt. De aanwezigheid van de poelkikker is uitgesloten.

Effectbeoordeling

Doordat er geen streng beschermde reptielen- en amfibiesoorten voorkomen binnen het plangebied, zijn negatieve effecten op deze soortgroepen op voorhand uit te sluiten.

5.6 Overige beschermde soorten

Uit de openbaar beschikbare verspreidingsgegevens (www.verspreidingsatlas.nl) blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde ongewervelden zijn waargenomen. Tijdens het veldbezoek zijn ook geen beschermde ongewervelden waargenomen. V

oor overige beschermde soorten is geen geschikt biotoop aanwezig. Overige beschermde soorten zijn veelal zeldzaam en eisen een specifiek habitat. Beschermde vlindersoorten komen vooral voor in kruidenrijke en soortenrijke graslanden, heiden, venen en (vochtig) bos (Bos *et al.*, 2007). Beschermde libellensoorten leven met name in veengebieden, nabij beekjes of rivieren en bij vennen op de hogere zandgronden. Beschermde keversoorten zijn gebonden aan oude, rottende boomstronken in bosgebieden of komen zeldzaam voor in (groter) permanent, helder open water van goede kwaliteit op veengrond (eis-nederland.nl).

De Europese rivierkreeft komt op slechts 1 plek voor in Nederland, te weten landgoed Warnsborn bij Arnhem. De Bataafse stroommossel is uit ons land verdwenen en de platte schijfhoren komt lokaal voor in laagveengebieden en het rivierengebied, in helder, stilstaand of zeer zwak stromend water met rijke plantengroei, in zowel meren, sloten als plassen (www.anemoon.org, www.verspreidingsatlas.nl). Beschermde vissoorten komen voor in diverse typen watergangen.

In het betreffende plangebied is geen sprake van open water, bos, soortenrijk grasland, heide of veen. Leefgebied voor deze soorten is hierdoor niet aanwezig. Overige beschermde insecten, andere ongewervelden en vissen zijn daarom niet te verwachten in het plangebied.

Effectbeoordeling

Doordat er geen overige streng beschermde soorten voorkomen zijn negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op overige beschermde soorten uit te sluiten.

5.7 Samenvatting

In onderstaande tabel wordt een samenvatting gegeven van de mogelijk aanwezige beschermde soorten en de mogelijke effecten die zij kunnen ondervinden.

Tabel 5.1: Overzicht met de mogelijk aanwezige soorten en de negatieve effecten die zij ondervinden.

Soortgroep	Aanwezig	Soorten	Mogelijk effect	Wnb-artikel
Vaatplanten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Bunzing, hermelijn en wezel	Geen	n.v.t.
Vleermuizen	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Vogels (algemeen voorkomende broedvogelsoorten)	Ja	Spreeuw, boerenzwaluw	Verstoren, doden en verwonden van individuen en aantasten en vernietigen van vaste rust- en verblijfplaatsen	3.1, lid 1, 2 en 4.
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Reptielen en amfibieën	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t
Overige soorten	Nee	n.v.t	n.v.t	n.v.t

6 Mitigatie en compensatie

In dit hoofdstuk worden mitigerende (verzachtende of schadebeperkende) maatregelen voorgesteld om negatieve effecten op beschermde soorten en eventueel een mogelijke overtreding van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Broedvogels

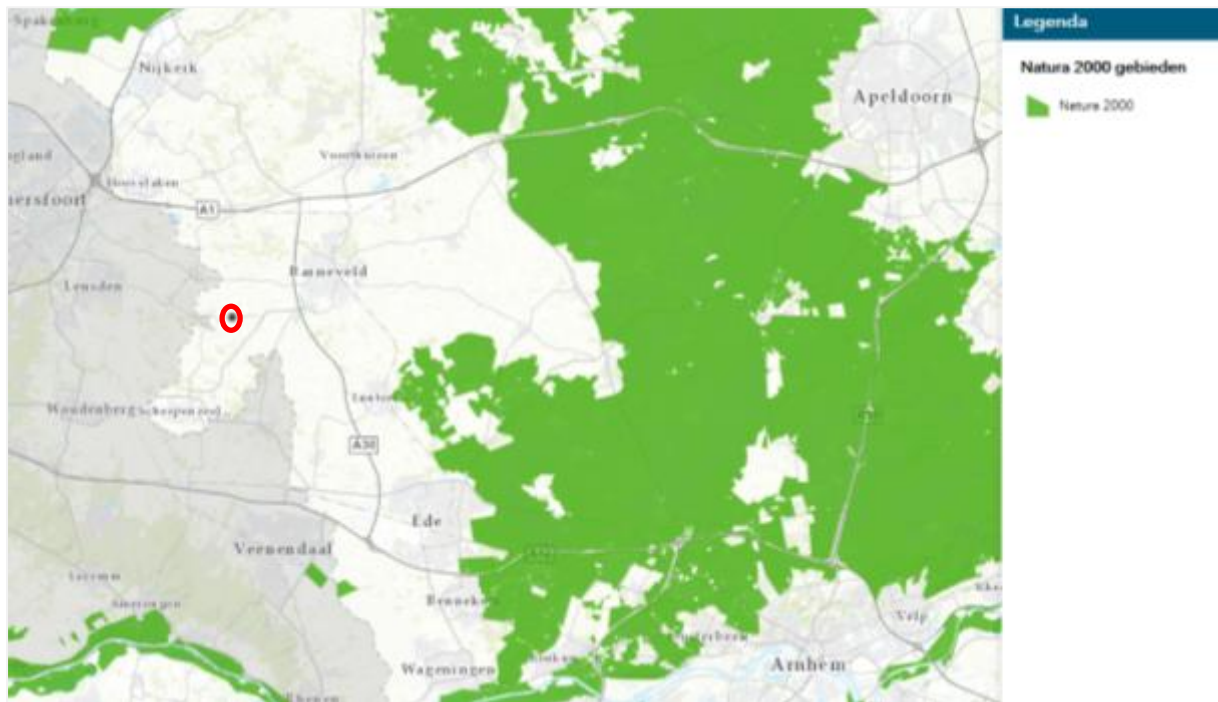
Ontheffing voor verstoring van broedgevallen van vogels wordt in principe niet verleend, waardoor het voorkomen van verstoring van broedende vogels noodzakelijk is. Het verstoren van broedgevallen van vogels is te voorkomen door:

- buiten het broedseizoen te werken, en/of;
- te zorgen dat buiten de verstoringssafstand van de broedgevallen gewerkt wordt, en/of;
- de werkzaamheden voorafgaand aan het broedseizoen te laten beginnen en in een – voor zover mogelijk – constante intensiteit te laten doorgaan gedurende het broedseizoen kan worden. Het grote voordeel van deze methode is, dat de verstoringssafstand “automatisch” bepaald wordt: vogels zullen uit eigen beweging een nestplaats kiezen buiten hun specifieke verstoringssafstand. Nadeel is dat de constante intensiteit (zowel in tijd als in ruimte) lastig te realiseren is.

7 Gebiedsbescherming

7.1 Natura 2000-gebieden

Het plangebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen in het kader van Natura 2000 (zie ook onderstaande afbeelding). Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft het Natura 2000-gebied Veluwe op 8,0 km afstand. Op grotere afstand liggen de Natura 2000-gebieden Binnenveld, Arkenheem en Rijntakken.

Afbeelding 7.1: Ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van Natura 2000-gebied Veluwe (groen) en andere Natura 2000-gebieden. Bron: www.gelderland.nl.

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied wordt in deze paragraaf beschreven. In de navolgende paragrafen wordt nader ingegaan op de verstoringsfactoren en effecten op Natura 2000-gebieden.

Beschrijving

De Veluwe bestaat overwegend uit droge bossen, droge en natte heide, vennen en stuifzanden. In de voorlaatste ijstijd, zo'n 150.000 jaar geleden, duwden de ijslobben van het landijs enorme hoeveelheden door de rivieren aangevoerd zand en grond voor zich uit en opzij en vormden zo de stuwwallen. Hoewel de hoogteverschillen sindsdien door wind en water zijn afgevlakt, reiken de hoogste delen van de Veluwe tot ruim 100 m boven NAP.

Tot 1900 was de Noord-Veluwe één uitgestrekt stuifzandgebied. Tegenwoordig is er in totaal nog 1400 hectare stuifzand op de Veluwe. Bij Kootwijk is één van de grootste actieve stuifzandgebieden van Europa. Plaatselijk komen in de heiden natte (o.a. Leemputten bij Staverden) of droge (o.a. Harskamp) heischrale graslanden, jeneverbesstruwelen, vennen, natte heide en hoogveenkernen (Mosterdveen) voor. In het beekdal van de Hierdense en Staverdense Beek worden schraallanden aangetroffen. Langs de randen van de Veluwe ontspringen de (sprengen)beken, waar beekvegetaties en zeer plaatselijk bronbossen voorkomen.

De Veluwe is zowel een Vogel- als Habitatrichtlijngebied. Dit gebied is in juni 2014 door de staatssecretaris van het ministerie van Economische Zaken definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. In september 2016 is een wijzigingsbesluit genomen. Samengevat is het gebied aangewezen voor 19 habitattypen, 7 habitatsoorten en 10 vogelsoorten.

7.2 Storingsfactoren

Voordat een effectbepaling van de voorgenomen ingreep kan worden uitgevoerd, is het van belang om de op voorhand te verwachten storingsfactoren in beeld te brengen. De selectie van de storingsfactoren is gebaseerd op de effectenindicator van het Ministerie van LNV. De storingsfactoren zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 7.1: Overzicht van mogelijke storingsfactoren. Bron: Ministerie van LNV

Storingsfactoren	
Oppervlakteverlies en versnippering	Verandering dynamiek substraat
Verzuring en vermesting (stikstofdepositie)	Verstoring door geluid
Verzoeting	Verstoring door licht
Verziltting	Verstoring door trilling
Verontreiniging	Verstoring door optische effecten
Verdroging	Verstoring door mechanische effecten
Vernatting	Verandering in populatiedynamiek
Verandering stroomsnelheid	Bewuste verandering soortensamenstelling
Verandering overstromingsfrequentie	

Niet alle hierboven genoemde storingsfactoren zijn van toepassing bij de sloop van de varkensstallen. Vanwege de ligging buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied zijn oppervlakteverlies en versnippering bij voorbaat uitgesloten. Doordat er geen ingrepen plaatsvinden die reiken tot het grondwaterniveau of anderszins effect hebben op de waterhuishouding van de Veluwe zijn effecten door verzoeting, verziltting, verdroging, vernatting, verandering van de stroomsnelheid of overstromingsfrequentie ook op voorhand uitgesloten.

Verontreiniging is evenmin aan de orde, gezien het feit dat er geen stoffen worden geloosd. Verandering in de dynamiek van het substraat, en verstoring door mechanische effecten, verandering in populatiedynamiek of soortensamenstelling zijn ook niet aan de orde.

Gezien de afstand van het plangebied tot het Natura 2000-gebied, tussengelegen verstorende elementen (zoals de A30 en bebouwing), de reeds bestaande achtergrondverstoring van verschillende tussenliggende dorpen als Barneveld en Lunterne en de beperkte omvang van de voorgenomen plannen, is het uitgesloten dat er sprake is van negatieve effecten door verstorende factoren (licht, geluid, trillingen, optische en mechanische effecten). Wat resteert zijn mogelijke effecten als verzuring en vermesting.

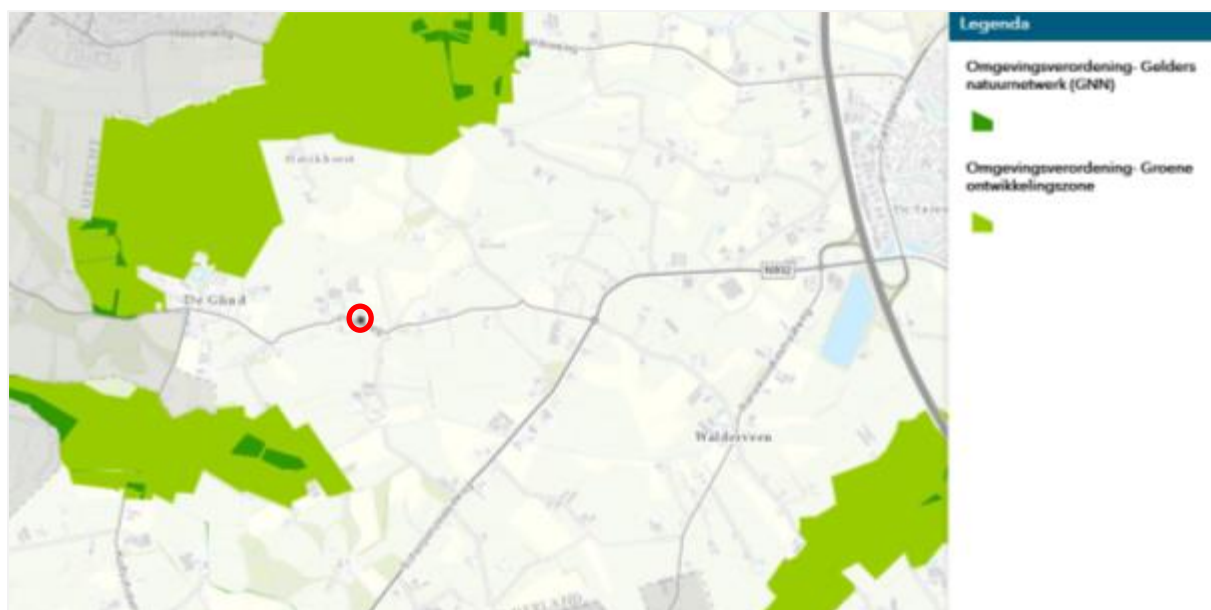
7.3 Effectbeoordeling

Voor verzuring en vermesting geldt dat het beoordelingskader voor stikstofdepositie was vastgelegd in het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State echter alle regelgeving die op het PAS is gebaseerd onverbindend verklaard. Gevolg is dat voor alle nieuwe projecten moet worden nagegaan of deze leiden tot stikstofdepositie op stikstofgevoelige natuurwaarden in Natura 2000-gebieden.

Met de sloop van de varkensstallen wordt gemotoriseerd materieel ingezet. Hierbij is sprake van uitstoot van NO_x. Deze uitstoot vindt gedurende een beperkte tijd plaats, tijdens de aanlegfase. Daar staat tegenover dat er gestopt wordt met het houden van varkens. Hierdoor is er netto sprake van een afname van NO_x-emissie. Negatieve effecten op aangewezen instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van uitstoot van NO_x door zwaar materieel is dan ook uitgesloten.

7.4 Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (ook wel het Gelders Natuurnetwerk genoemd) of van de Groene Ontwikkelingszone (GO), zie ook afbeelding 7.2. Doordat zowel het GNN en als het GO geen externe werking kennen, zijn negatieve effecten hierdoor op voorhand uitgesloten.

Afbeelding 7.2: Indicatieve ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het GNN (donkergroen) en de GO (lichtgroen). Bron: www.gelderland.nl.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies soortbescherming

In het kader van de Wet natuurbescherming is nagegaan of er met de voorgenomen plannen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde diersoorten worden aangetast. De voorgenomen plannen kunnen leiden tot biotoopverlies of verstoring. Plannen die er toe leiden dat het plangebied minder geschikt is als foerageergebied voor dieren, zijn niet ontheffingsplichtig, tenzij er in de onmiddellijke omgeving van het plangebied geen alternatieve geschikte foerageergebieden aanwezig zijn.

Algemeen voorkomende soorten

Binnen het plangebied komt mogelijk een aantal algemeen voorkomende soorten voor. Deze soorten vallen allemaal onder 3.10 van de Wet natuurbescherming. Voor deze soorten heeft de provincie Gelderland een vrijstelling afgegeven voor het verstoren en/of aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Strikt beschermde soorten

Voor soorten die vallen onder art. 3.10 (of 3.5) van de Wet natuurbescherming en waarvoor geen vrijstelling is afgegeven, geldt dat bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen een ontheffing moet worden aangevraagd. Binnen het plangebied komen mogelijk de bunzing, hermelijn en wezel voor. Deze soorten vallen allemaal onder 3.10 van de Wet natuurbescherming. Deze soorten hebben echter geen verblijfplaats in de te slopen bebouwing.

De nieuwbouw wordt gerealiseerd op de door sloop vrijgekomen grond. Dit deel heeft in de huidige situatie slechts een functie als marginaal foerageergebied (door het ontbreken van voldoende dekking). Bovendien is de oppervlakte aan nieuwbouw kleiner dan de bestaande bebouwing, waardoor er geen sprake is van een afname aan foerageergebied. In de directe omgeving is daarnaast voldoende alternatief foerageergebied van gelijkwaardige of hogere kwaliteit aanwezig. Negatieve effecten op bunzing, hermelijn en wezel zijn daardoor uitgesloten. Dit betekent dat voor de werkzaamheden geen ontheffing voor deze soorten nodig is.

Daarnaast komen de spreeuw en boerenzwaluw voor in het plangebied. Beide soorten broeden mogelijk in de te slopen varkensschuren. Bij de start van de werkzaamheden in het broedseizoen kunnen broedende individuen worden verstoord of gedood en/of nesten worden aangetast waarbij mogelijk ook jongen worden gedood. Dit is een overtreding van art. 3.1, lid 1, 2 en 4 van de Wet natuurbescherming. Hiervoor kan geen ontheffing worden aangevraagd. De sloop van de opstallen moet daarom plaatsvinden buiten het broedseizoen dat grofweg loopt van 15 maart tot 15 juli, of reeds voorafgaand aan het broedseizoen worden opgestart en continue plaatsvinden. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren worden negatieve effecten op broedvogels voorkomen. Er is dan geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Samengevat is er geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming zolang de sloop buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing van verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming is niet noodzakelijk.

8.2 Conclusies gebiedsbescherming

Natura 2000

Het plangebied ligt op ca. 8.000 meter afstand van het Natura 2000-gebied Veluwe. Gezien de aard van de ingreep, de ligging van het plangebied en tussenliggende elementen als de A30 en de bebouwde kom van Barneveld en Lunteren, zijn negatieve effecten voor alle verstoringsfactoren uitgezonderd stikstofdepositie uitgesloten. Met de inzet van zwaar materieel wordt NOx uitgestoten. Deze uitstoot vindt gedurende een beperkte tijd plaats, tijdens de aanlegfase. Daar staat tegenover dat er gestopt wordt met het houden van varkens. Hierdoor is er netto sprake van een afname van

NO_x-emissie. Negatieve effecten op aangewezen instandhoudingsdoelstellingen als gevolg van uitstoot van NO_x door zwaar materieel is dan ook uitgesloten

Gelders Natuurnetwerk

Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland (ook wel het Gelders Natuurnetwerk genoemd) of van de Groene Ontwikkelingszone (GO). Doordat zowel het GNN en als het GO geen externe werking kennen, zijn negatieve effecten hierdoor op voorhand uitgesloten.

8.3 Aanbevelingen

Naast de verplichte maatregelen kunnen ook enkele vrijwillige aanpassingen aan het plangebied worden gedaan. Hiermee kan de kwaliteit van het plangebied als leefgebied voor bijv. een steenuil of huismus worden vergroot. Het betreft de volgende onderdelen:

- Het creëren van hoekjes met ruigten of andere schuilmogelijkheden voor kleine zoogdieren. Hiervoor kunnen struwelen worden aangeplant of boomstronken of takkenrillen worden geplaatst;
- De aanleg van een boomgaard. De steenuil is een soort die graag foerageert in boomgaarden;
- De aanleg van een extensief beweid en beheerd graslandje met een kruidenrijke zoombeplanting. Hier zullen zowel steenuil als huismus foerageren. Door het graslandje te voorzien van enkele weidepalen wordt een uitkijkpunt voor de steenuil geboden.

Bronnenlijst

Literatuur

- Bos, F., Wasscher, M. & Reinboud, W. 2007. *Veldgids libellen*, 5^e volledig herziene druk. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., van Laar, V., Smeenk, C. & Thissen, J.B.M. 1992. *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- Creemers, R.C.M. & van Delft J.J.C.W. (RAVON) 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde nesten*.
- Dietz, C., von Helversen, O. & Nill, D. 2011. *Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*, uitgeverij De Fontein|Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.
- Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. 1997. *Atlas van de Nederlandse vleermuizen*, uitgeverij KNNV, Utrecht.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland. 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000*. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.

Websites

- Website Stichting Anemoon (www.anemoon.org).
- Website EIS-Nederland (www.eis-nederland.nl).
- Website FLORON (www.verspreidingsatlas.nl).
- Website Nederlandse Risicokaart (nederland.risicokaart.nl).
- Website Provincie Gelderland (www.gelderland.nl).
- Website RAVON (www.ravon.nl).
- Website overheid (www.rijksoverheid.nl).
- Website soortenbank (www.soortenbank.nl).
- Website NDFF (www.ndff.nl).
- Website vlinderstichting (www.vlinderstichting.nl).
- Website zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl).